

El Diacrític | | Actualitzat el 14/05/2021 a les 21:05

Fent ganxet sota un pi

«La Rosita estava a punt de fer tres anys quan Francesc Macià va proclamar la Segona República, d'això fa 90 anys. No se'n recorda ni d'haver-ne sentit a parlar. Diu que ella no sap res de res, ni li han ensenyat mai res»

«Que es va proclamar la República per la Rosita només fa quatre dies» | Anna Shvets

*La finestra oberta.
la tórtora que es llança
de l'antena roent
a la branca clara.
L'interior de l'aire.*

Lluís Solà.

No et conec nena, és que ara ja no conec ningú. No sóc d'aquí, Rosita, potser per això no em coneixes, però ja ens hi vam trobar un altre dia, aquí. Ah! Potser sí.

La Maria és a l'assegador i no ens sent. La Rosita es posa la seva bata de perruqueria, amb moviments lents, però segurs. Com que hi ha tanta confiança amb la perruquera, va decidir que amb aquesta pandèmia portaria la seva bata: *No fa pas nosa, cap dins d'aquesta bossota petita i au, de tant en tant li passo una ensabonada.*

La Rosita estava a punt de fer tres anys quan Francesc Macià va proclamar la Segona República, d'això fa 90 anys. No se'n recorda ni d'haver-ne sentit a parlar. Diu que ella no sap res de res, ni li han ensenyat mai res. No ha anat mai a l'escola, no li han ensenyat mai res, ni a llegir, ni a escriure, ella no sap fer res. Se m'acosta per repetir-me que no sap res. Res, conclou,

acompanyant-se d'un gest decisiu i tallant fet amb les mans. T'has fet un fart de treballar sempre, Rosita, li diu la perruquera. Ja ho pots ben dir i no n'he vist mai res de bo.

Que es va proclamar la República per la Rosita només fa quatre dies, fa quatre dies també que hi va haver el cop d'estat franquista que va provocar la guerra. Fa quatre dies, per la Rosita, que la mare li va dir a uns soldats, tot plorant, que ella no tenia res, només un munt de mainada i un marit malalt. Un dels soldats, que devia de ser de rang li va posar la mà a l'espatlla a la mare i li va dir: Mestressa, no us amoïneu, només volem poder passar una nit aquí i necessitem una quadra per guardar els cavalls. A tota la canalla ens van posar dins d'una habitació cap i cuats als llits i els altres a terra, damunt d'unes saques. Nosaltres érem sis, més una cosina i quatre canalles més d'una altra casa de pagès. Jo he passat molta gana, al temps de la guerra i després. A casa no teníem res. Vam començar a fer pa de blat de moro. És molt bo, faig jo, i tant que era bo però l'havíem de racionar. El pare no era bo per res. No teníeu hort? Res. Si teníeu el pare malalt no el podia pas menar. Res, no teníem res, un parell de vaques, només. Quatre gallines, res. Jo he passat gana de veritat. El pare ja va anar a una altra guerra i va arribar malalt. Malalt dels pulmons. La guerra del Marroc? No ho sé, només sé que va anar a una altra guerra. Estava malalt dels pulmons i també va passar un pulmonia i sabeu com li van trencar? El van embolicar amb uns llençols molls, sí.

Fa fred, la Rosita va parlant. La perruquera pentina la Maria. L'escoltem. La Rosita em diu que no vol pas seure quan li cedeixo el meu seient, que ja hi ha sillons per seure, però que ara s'escalfa les mans sobre l'estufa de butà. La Maria un cop pentinada, i amb un Déu n'hi do la vida! marxa. La perruquera li diu a la Rosita que es tregui el mocador abans d'anar al rentacaps. Ho veieu com no sóc bona per res!

Una cosa sí que sé fer. De petita em van fer anar a guardar vaques, no eren gaires, quatre o cinc, només amb un bastó i sense gos. Jo tenia por al mig del bosc i plorava, també m'avorria i li vaig dir a la mestressa. Saps que farem?, em va dir, compraré roba i t'ensenyaré a fer bosses. Em vaig fer una bossa de vellut i després em va ensenyar a fer ganxet, d'això sí que en sé fer. Guardava vaques tot fent ganxet. A punt d'entrar a l'assegador es va descabdellar explicant els silencis més ocults: aquell home que va deixar ofegar la dona a la bassa. Estava malalta i hi va caure. I aquell altre que, després d'una discussió, li va tirar l'escudella o les sopes, pel cap. I la va escaldar? Vaig fer jo. No ho sé. I aquell altre que va deixar una minyona prenyada i van donar la criatura a la casa de pagès de més avall. Malgrat tot, la Rosita, quan puguem, vol tornar-se a posar el vestit de ganxet que es va fer per celebrar alguna festa.